

آیین‌نامه اجرایی برنامه حمایت از پایان‌نامه‌های کاربردی کارشناسی ارشد و دکتری

مقدمه:

با عنایت به بند «ه» ماده ۱۷ قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران مبنی بر «حمایت مالی از پایان‌نامه‌ها و رساله‌های دانشجویی در راستای ارتقاء بهره‌وری و حل مشکلات کشور» و تدوین پایان‌نامه‌ها به صورت کاربردی در چارچوب توسعه استان و ایجاد ارتباط دانشگاه‌ها با مشکلات، مسایل و نیازهای استان و همچنین به منظور استفاده از دانش و توان علمی دانشجویان، اساتید و گروه‌های علمی مؤسسات عالی آموزشی و پژوهشی و با توجه به اهداف و مأموریت‌های دستگاه‌های اجرایی استان؛ پایان‌نامه‌های کاربردی دانشجویی ارشد و دکتری در حوزه‌های علوم انسانی و هنر؛ علوم پایه؛ فنی و مهندسی؛ پزشکی و بهداشتی؛ و کشاورزی مورد حمایت قرار می‌گیرند.

ماده یک: اصطلاحات و اختصارات

مؤسسه: کلیه دانشگاه‌ها، پژوهشگاه‌ها و مراکز عالی آموزشی و پژوهشی دولتی (تحت پوشش وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی) و غیردولتی (دانشگاه آزاد اسلامی و غیرانتفاعی‌های نوع اول) که با مجوز شورای گسترش آموزش عالی مدارک علمی (و نه به صورت معادل) می‌دهند.

دانشجو: فردی که بطور رسمی در یکی از مؤسسات در مقطع کارشناسی ارشد و دکتری مشغول به تحصیل است.

پایان‌نامه: بخش پژوهشی دوره‌های کارشناسی ارشد و دکتری است که در قالب واحد‌های درسی ارائه (و به صورت کاربردی) و در راستای نیاز پژوهشی دستگاه‌های استان قم تدوین می‌شود.

نیاز پژوهشی: مشکلات و مسائل موجود در حوزه وظایف عمومی (معطوف به مدیریت اجرایی دستگاه برای افزایش اثر بخشی و کارایی) و وظایف تخصصی (معطوف به مأموریت‌ها و اهداف خاص دستگاه)؛ و فعالیت‌های دستگاه‌های استان قم که مانع نیل دستگاه به اهداف مأموریت‌ها می‌باشد.

دستگاه: کلیه دستگاه‌های اجرایی، سازمان‌ها، شرکت‌های دولتی، نهادهای عمومی غیر دولتی، و شورای برنامه‌ریزی و کارگروه‌های ذیل آن در استان قم.

دفاعیه: جلسه‌ای که دانشجو، پایان‌نامه خود را در حضور هیات داوران مؤسسه ارائه داده و از آن دفاع می‌کند. تلبیه دفاعیه (و انجام اصلاحات پس از آن) به منزله اتمام پایان‌نامه در مؤسسه می‌باشد.

دفتر: دفتر آموزش و پژوهش استانداری قم.

کارگروه: کارگروه، پژوهش، فناوری و تحول اداری استان قم.

کمیته: کمیته تخصصی پژوهش و فناوری که بر اساس مصوبه‌ی کارگروه وظایفی را به عهده دارد و دبیرخانه آن در دفتر است.

مجری: یکی از مؤسسات استان است که برنامه حمایت از پایان‌نامه‌های ارشد و دکتری را اجرا می‌نماید.

جلسه گزارش پایانی: گزارش مرحله‌ی پایانی پایان‌نامه که دانشجو یافته‌های خود را در حضور مدیران و کارشناسان دستگاه‌ها ارائه می‌دهد. این ارائه باید پس از جلسه دفاعیه و تایید آن باشد.

حمایت مادی / معنوی: حمایت مادی میزانی نقدینگی است که به دانشجوی متقاضی تعلق می‌گیرد. حمایت معنوی مواردی است که برای دانشجو در تدوین پایان‌نامه تسهیلات ایجاد می‌کند.

نماینده پژوهشی: کارشناس دستگاه که قبلاً توسط دستگاه (بصورت کتبی و یا شفاهی) به دفتر معرفی شده است.

ماده دو: اهداف طرح

۱ - کمک به توسعه ارتباط متقابل مؤسسات؛ دانشجویان؛ و دستگاه‌ها به منظور ارتقا سطح دانش و یادگیری سازمانی.

- ۲ - فعال شدن مؤسسه در تحقیقات کاربردی و مورد نیاز دستگاه و درگیر نمودن آن‌ها بامسائل اجرایی به منظور استفاده بهینه از ظرفیت علمی مؤسسه در توسعه استان.
- ۳ - ایجاد شرایط و زمینه‌های ارتقاء اعضا هیات علمی موسسات از طریق کسب امتیاز ارتقاء علمی به دلیل کمک در رفع مشکلات استان (مفاد بند الف ماده ۱۶ قانون برنامه پنجم).
- ۴ - حمایت از پایان‌نامه با رویکرد به کارگیری نتایج و یافته‌های علمی تولید شده در وظایف عمومی و وظایف تخصصی دستگاه‌ها.
- ۵ - تسهیل در تحقق مأموریت‌ها، اهداف، و وظایف (عمومی - تخصصی) دستگاه‌ها از طریق مطالعه و تحقیق در نیازهای پژوهشی آن‌ها با به‌کارگیری توان علمی و پژوهشی دانشجویان و اعضای هیات علمی موسسات.

ماده سه: فرایند حمایت

۱ - حمایت مادی

۱ - ۱ - قبل از تصویب عنوان پایان‌نامه در تحصیلات تکمیلی موسسه

۱ - ۱ - ۱ - انتخاب و تایید موضوع

دانشجو موضوع پایان‌نامه را با هماهنگی نماینده پژوهشی دستگاه ذیربط (و یا از فهرست نیازهای پژوهشی دستگاه‌ها؛ موجود در دفتر) انتخاب؛ و "کاربرگ درخواست" (پیوست) را تکمیل می‌کند. همچنین نامه تاییدیه دستگاه مبنی بر اعلام نیاز پژوهشی را به همراه فرم تکمیل شده "کاربرگ دستگاه" (پیوست) به دفتر تحویل می‌نماید.

تصوه: نظارت مستمر بر اجرای پایان‌نامه مورد حمایت، توسط نماینده پژوهشی دستگاه الزامی است.

۱ - ۱ - ۲ - تصویب عنوان پایان‌نامه

مراحل تصویب عنوان در تحصیلات تکمیلی مؤسسه توسط دانشجو انجام می‌شود و دانشجو موظف است تصویر (برابر اصل شده) تصویب نامه عنوان تحصیلات تکمیلی را (به ضمیمه یک نامه از طرف آن مؤسسه) به دفتر تحویل نماید.

۱ - ۱ - ۳ - بررسی و تصمیم‌گیری توسط دفتر

دفتر با توجه به مستندات دریافتی و تطبیق با منابع اطلاعاتی در دسترس حداکثر ظرف دو هفته موضوع را بررسی و تصمیم‌گیری (تایید یا رد) می‌کند.

۱ - ۱ - ۴ - معرفی دانشجو

۱ - ۱ - ۴ - ۱ - در صورت تایید عنوان پایان‌نامه توسط دفتر، دانشجو رسماً به مجری معرفی می‌شود. دفتر برای هر سال حداکثر تا سقف بودجه تعیین شده توسط کارگروه، معرفی نامه حمایت صادر خواهد کرد.

۱ - ۱ - ۴ - ۲ - دانشجو مکلف است به منظور ارائه گزارش دوره‌ای با نماینده پژوهشی دستگاه همکاری لازم را داشته باشد.

۱ - ۲ - پس از تصویب عنوان پایان‌نامه و قبل از دفاعیه در تحصیلات تکمیلی موسسه (در حال تدوین پایان‌نامه)

۱ - ۲ - ۱ - ارائه پروپزال به دفتر

دانشجو تصویر (برابر اصل شده) تصویب نامه عنوان و پروپزال مصوب تحصیلات تکمیلی موسسه را به همراه "کاربرگ درخواست" تکمیل شده به دفتر تحویل می‌دهد.

۱ - ۲ - ۲ - انتخاب دستگاه (های) ذیربط و دریافت نظر دستگاه (ها)

۱ - ۲ - ۲ - ۱ - با توجه به تناسب عنوان پایان‌نامه در حال تدوین، دستگاه (های) ذیربط توسط دفتر انتخاب و به منظور دریافت نظر مثبت دستگاه (ها)، مکاتبه رسمی انجام، و تایید اولیه حمایت از پایان‌نامه اطلاع‌رسانی می‌شود.

۱ - ۲ - ۲ - ۲ - دانشجو پس از اطلاع دستگاه از موضوع پایان‌نامه، به دستگاه مراجعه و نامه تاییدیه دستگاه مبنی بر اعلام نیاز پژوهشی را به همراه فرم تکمیل شده "کاربرگ دستگاه" از دستگاه اخذ و به دفتر تحویل می‌دهد.

تصوه: دانشجو می‌تواند رسماً دستگاه ذیربط را انتخاب و ضمن مذاکره با آن، نامه تاییدیه دستگاه مبنی بر اعلام نیاز پژوهشی را به همراه فرم تکمیل شده "کاربرگ دستگاه" (پیوست) به دفتر تحویل نماید.

۱ - ۲ - ۳ - بررسی درخواست حمایت توسط دفتر

با توجه به اینکه دانشجوی متقاضی حمایت، عنوان پایان نامه خود را بدون تطبیق قبلی با فهرست نیازهای پژوهشی یا اعلام تایید دستگاه به تصویب رسانده و در حال تدوین پایان نامه است؛ می‌بایست ضرورت حمایت این پایان نامه توسط دفتر احراز شود (کاربردی بودن پایان نامه؛ عدم کار مشابه؛ استفاده از منابع اطلاعاتی در دسترس؛ و...). دفتر حداکثر ظرف دو هفته موضوع را بررسی و تصمیم‌گیری (تایید یا رد) می‌کند.

۱ ۴ ۴ - معرفی دانشجو

۱ ۴ ۴ - در صورت تایید کاربردی بودن پایان نامه توسط دستگاه، دانشجو رسماً به مجری معرفی می‌شود. دفتر برای هر سال حداکثر تا سقف بودجه تعیین شده توسط کارگروه، معرفی نامه حمایت صادر خواهد کرد.
۲ ۴ ۴ - دانشجو مکلف است به منظور ارائه گزارش دوره‌ای با نماینده پژوهشی همکاری لازم را داشته باشد.

تبصره ۱: پایان نامه‌هایی که مورد حمایت مادی سازمان‌ها و دستگاه‌های دیگر اعم از دولتی یا خصوصی قرار گرفته‌اند، مورد حمایت قرار نخواهند گرفت. در صورت احراز دریافت حمایت مادی از محل دیگر، مطابق ضوابط قانونی عمل خواهد شد.

تبصره ۲: حمایت مادی ذکر شده در این آیین نامه شامل دانشجویانی که عضو هیأت علمی هستند، نمی‌گردد. در خصوص دانشجویان شاغل (کارمند و...) و غیر شاغل، در شرایط مساوی اولویت با دانشجویان غیر شاغل و فاقد درآمد است.

۲ - حمایت معنوی

۲ ۴ ۱ - قبل از تصویب عنوان پایان نامه در تحصیلات تکمیلی موسسه

دفتر برای انتخاب موضوع پایان نامه از طریق فهرست نیازهای پژوهشی دستگاه‌ها و یا معرفی به دستگاه، به دانشجو کمک می‌نماید.

۲ ۴ ۲ - پس از تصویب عنوان پایان نامه و قبل از دفاعیه در تحصیلات تکمیلی موسسه

دفتر پس از احراز کاربردی بودن پایان نامه در چارچوب قوانین و مقررات به منظور موارد ذیل به دانشجو کمک می‌نماید:
الف: ایجاد هماهنگی‌های لازم برای انجام فعالیت‌های میدانی
ب: معرفی به دستگاه‌های مربوطه به منظور دریافت تسهیلات لازم مانند دسترسی به آمار و اطلاعات مورد نیاز و مستندات
ج: سایر موارد

۲ ۴ ۳ - پس از دفاعیه در تحصیلات تکمیلی موسسه

دفتر پس از احراز کاربردی بودن پایان نامه در چارچوب قوانین و مقررات به منظور موارد ذیل به دانشجو کمک می‌نماید:
الف: صدور گواهی کاربردی بودن پایان نامه به مراجع ذیربط
ب: ارسال پایان نامه دانشجو به دستگاه (و ارائه آن)
ج: درج مقاله (های) مستخرج از پایان نامه در پژوهش نامه استان قم
د: سایر موارد

تبصره ۱: حمایت‌های معنوی بندهای ۲-۲ و ۳-۲ شامل دانشجویانی که "قبل از تصویب عنوان پایان نامه در تحصیلات تکمیلی موسسه" مورد حمایت مادی قرار گرفته‌اند نیز می‌شود. همچنین حمایت‌های معنوی بند ۳-۲ شامل دانشجویانی که "پس از تصویب عنوان پایان نامه و قبل از دفاعیه در تحصیلات تکمیلی موسسه" مورد حمایت مادی قرار گرفته‌اند نیز می‌شود.

تبصره ۲: دستگاه یا دفتر ملزم است، حمایت‌های معنوی را برای دانشجو مورد حمایت فراهم کند.

تبصره ۳: بر اساس شاخص‌های تدوین شده، "پایان نامه برتر" توسط کمیته انتخاب و پس از تصویب کارگروه، در جلسه شورای اداری استان به همراه "دستگاه تایید کننده موضوع پایان نامه" مورد تجلیل قرار خواهد گرفت.

ماده چهارم: نحوه حمایت و تسویه نهایی

۱ - تعیین میزان مبلغ حمایت مادی، به عهده دفتر و براساس جدول پیوست می‌باشد.

۲ - "کاربرگ تعهدنامه" (پیوست) توسط دانشجو مورد حمایت امضاء و به دفتر تحویل داده می‌شود.

۳ - برای دانشجویانی که "قبل از تصویب عنوان پایان نامه در تحصیلات تکمیلی موسسه" و یا "پس از تصویب عنوان پایان نامه و قبل از دفاعیه در تحصیلات تکمیلی موسسه" مورد حمایت مادی قرار می‌گیرند، ذکر نام دفتر به عنوان دستگاه حمایت کننده در تدوین پایان نامه و مقاله (های) (چاپ شده) الزامی است.

۴ - برای دانشجویانی که "قبل از تصویب عنوان پایان نامه در تحصیلات تکمیلی موسسه" و یا "پس از تصویب عنوان پایان نامه و قبل از دفاعیه در تحصیلات تکمیلی موسسه" مورد حمایت مادی قرار می‌گیرند، جلسه ارائه گزارش پایان نامه کارشناسی ارشد در دستگاه (و جلسه ارائه گزارش پایان نامه دکتری در دفتر) با حضور کارشناسان و مدیران دستگاه معرفی کننده برگزار و تاییدیه ارائه گزارش توسط دستگاه (برای دانشجویان کارشناسی ارشد) و یا دفتر (برای دانشجویان دکتری) صادر می‌گردد.

۵ - مبلغ حمایتی برای دانشجویانی که "قبل از تصویب عنوان پایان نامه در تحصیلات تکمیلی موسسه" و یا "پس از تصویب عنوان پایان نامه و قبل از دفاعیه در تحصیلات تکمیلی موسسه" مورد حمایت مادی قرار می‌گیرند، در دو مرحله پرداخت می‌گردد. پرداخت مرحله اول (۲۰ درصد) مبلغ حمایتی، پس از معرفی دانشجو به مجری و پرداخت مرحله دوم (۸۰ درصد) مبلغ حمایتی پس از دفاعیه و ارائه گزارش پایانی با تایید دفتر صورت می‌گیرد.

۶ - برای دانشجویانی که مورد حمایت مادی قرار می‌گیرند، مدت زمان اعتبار حمایت برای دانشجویان کارشناسی ارشد حداکثر یک و نیم سال و برای دانشجویان دکتری حداکثر ۳ سال از تاریخ تصویب عنوان پایان نامه می‌باشد. دانشجو موظف است حداکثر ظرف سه ماه پس از تاریخ دفاعیه نسبت به تسویه نهایی اقدام نمایند. بدیهی است پس از پایان زمان مقرر، حمایت مادی از دانشجو انجام نمی‌شود.

۷ - دانشجو پس از ارائه پایان نامه در دستگاه و یا دفتر، تصویر برابر اصل شده‌ی صورتجلسه دفاعیه را به همراه یک نسخه مجلد شده و لوح فشرده پایان نامه (دارای مهر درجه و امتیاز) و مقاله (های) مکتوب و لوح فشرده آن را (به منظور انتشار در مجله الکترونیکی پژوهش نامه) به دفتر تحویل می‌دهد.

تبصره: با توجه به الزام دانشجو در موسسه مبنی بر تدوین مقاله (های) معتبر و مرتبط با پایان نامه، در صورت عدم ارائه مقاله (های) مربوطه، مبلغ حمایتی به میزان ۱۵ درصد کاهش می‌یابد.

ماده پنج: سایر

۱ - اطلاع‌رسانی این آیین‌نامه شامل موارد زیر می‌باشد که سازوکارهای آن کلیه رسانه‌های ارتباط جمعی استان می‌باشد:

۱ + دانشجویان تحصیلات تکمیلی مؤسرات.

۱ ۴ معاونین پژوهشی، رؤسای و اعضای هیات علمی گروه‌های علمی، و مسوولین دفاتر ارتباط با صنعت مؤسسات استان قم.

۱ ۳ مدیران و نمایندگان پژوهشی دستگاه‌ها.

۲ - مجری موظف است گزارش عملکرد و مستندات مربوط به اقدامات انجام شده را در قالب فایل "گزارش عملکرد" (پیوست) در دوره‌های شش ماهه به دفتر تحویل نماید.

۳ - دفتر گزارش سالانه از اجرای آیین نامه را به کارگروه ارائه می‌کند و پیشنهادات اعضای کارگروه در کمیته بررسی و نظر کارشناسی کمیته به کارگروه اعلام خواهد شد.

۴ - اعتبار سالانه حمایت از پایان‌نامه‌ها ابتدای هر سال توسط کمیته پیشنهاد و در کارگروه تصویب و تامین خواهد شد.

۵ - وظیفه بازمینی، اعمال اصلاحات آیین نامه و دستورالعمل مربوطه به عهده دفتر می‌باشد. دفتر موظف است آخرین اصلاحات و بازمینی اعمال شده را به کارگروه ارائه نماید.

*** این آیین‌نامه در پنج ماده و هشت تبصره و سه پیوست توسط دفتر آموزش و پژوهش تدوین شد و در کارگروه تخصصی پژوهش، فناوری، و تحول اداری استان قم به تصویب رسیده است.**